

Пілотні дослідження охоплювали всю територію України та фокусувалися на 4 видах - білий лелека (*Ciconia ciconia*), жук-олень (*Lucanus cervus*) метелик махаон (*Papilio machaon*) та лілія лісова (*Lilium martagon*). Всі ці види, окрім білого лелеки, занесені до Червоної книги України. Разом з тим, вони не дуже рідкісні і їх легко розпізнати у природі. Для кожного з цих видів були підготовлені кольорові буклети, які розповсюджувались по всій країні разом із анкетами, які мали заповнити учасники моніторингу. Ці документи, як і додаткова інформація про обрані види, були розміщені на веб-сайті. Була отримана інформація про 721 місце знахідки 3 рідкісних видів (жук-олень - 419, махаон - 279 та лілія лісова - 23).

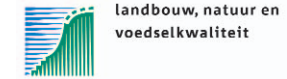
Інформація була отримана від 72 організацій, включаючи школи та НУО. Також була отримана інформація від 18 (70%) адміністративних установ вищого рівня. Схожі результати були отримані для білого лелеки. В цілому завдяки експедиціям та анкетуванню було нараховано 1634 гнізда у 21 області. Протягом пілотного дослідження було проведено 7 експедицій загальною довжиною близько 7500 км.

Всі результати проекту розміщені на веб-сайті (www.biomon.org). Після закінчення проекту веб-сайт буде використовуватися для подальшого збору інформації про програми моніторингу біорізноманіття та залучення громадськості до цього процесу.

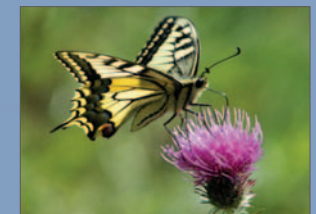
За додатковою інформацією звертайтеся:

Європейський центр збереження біорізноманіття
п/с 90154, Тілбург, Нідерланди
Тел.: +31 (0) 13 594 4944; www.ecnc.org

Національний екологічний центр України (НЕЦУ)
п/с 89, Київ 01025, Україна
Тел.: +38 (0) 44 238 6260; <http://necu.org.ua>

Підтримка залучення громадськості до розбудови системи моніторингу біорізноманіття в Україні

Біорізноманіття є основою для існування людини та невід'ємною складовою її довкілля. Разом з тим, вплив діяльності людини значно порушує природне довкілля та загрожує видам рослин і тварин і, навіть, цілим екосистемам. Нині втрата біорізноманіття є однією з головних глобальних екологічних проблем.

Україна займає 6% території Європи, але охоплює щонайменше 35% біорізноманіття континенту або 70 тис. видів рослин і тварин. Відповідно роль України у збереженні всього європейського біорізноманіття є ключовою. Як і всюди, біорізноманіття в Україні потерпає від людської діяльності. Разом з тим, в країні не існує державної системи моніторингу біорізноманіття, що є важливою складовою збереження видів рослин і тварин. До певної міри можна говорити про моніторинг деяких таксономічних груп окремих видів на територіях, що охороняються, або про моніторинг, який проводять деякі наукові центри й окремі науковці на регіональному та місцевому рівнях. В цілому ж, рівень участі громадськості у моніторингу біорізноманіття зараз невисокий.

Метою цього проекту, що виконувався Європейським центром збереження біорізноманіття (ECNC) та Національним екологічним центром України (НЕЦУ), було покращення можливостей розвитку моніторингу біорізноманіття шляхом підвищення рівня залучення громадськості.

Досягти мети проекту дозволили наступні дії:

- визначення того, хто в Україні займається питаннями, пов'язаними з біорізноманіттям в цілому та його моніторингом зокрема;
- проведення інвентаризації наявної моніторингової діяльності в країні;
- проведення національного семінару з моніторингу біорізноманіття;
- виявлення потреб різних груп користувачів у моніторингу біорізноманіття;
- розробка проекту національної програми моніторингу біорізноманіття;
- проведення пілотного моніторингового дослідження на місцевому або регіональному рівні.

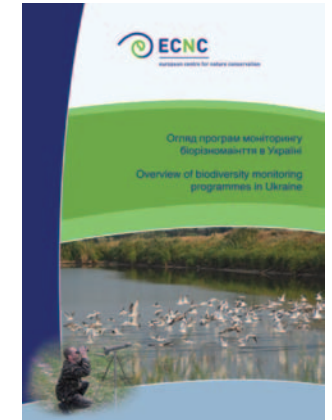

Результати проведеної роботи представлені нижче:

Створено базу даних про організації та ключових експертів у сфері моніторингу біорізноманіття. Діяльність з її створення ґрунтувалася на збиранні та аналізі інформації про наукові установи, університети, природоохоронні території, державні установи та НУО. Обидві інтерактивні бази даних розташовані на

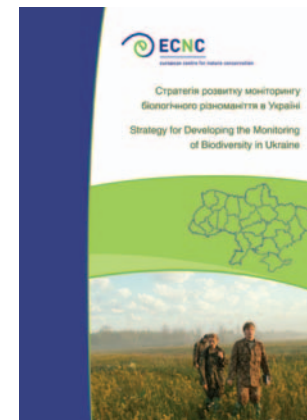
двомовному (українсько-англійському) веб-сайті (www.biomon.org), спеціально розробленому в рамках проекту.

Для збору інформації про існуючі програми моніторингу, реалізовані в Україні, були розроблені спеціальні анкети. Їх розповсюдження супроводжувалося двома листами: від імені НЕЦУ, Інституту зоології та Інституту ботаніки НАН України та від імені Державної служби заповідної справи Міністерства охорони навколишнього природного середовища України. Загалом було зібрано інформацію про 95 програм моніторингу різного рівня, включаючи міжнародний, регіональний та місцевий. Ця інформація була оприлюднена на веб-сайті у форматі бази даних. Також був виданий "Огляд програм моніторингу біорізноманіття в Україні".

Національний семінар "Моніторинг біорізноманіття в Україні: стан та перспективи" відбувся 3-4 липня 2007 р. в м. Київ. Більше 90 науковців і дослідників були присутні на семінарі та ознайомилися з презентаціями про досягнення у сфері моніторингу біорізноманіття та цілі цього проекту. Для деякого з присутніх семінар став першою можливістю взяти участь у дискусії, обміні думками та налагодженні контактів з колегами. Учасники досягли певного прогресу завдяки активним дискусіям, де вони визначили проблеми і стримуючі фактори, що потребують змін, розпочали формувати завдання на майбутнє та погодилися щодо необхідності скоординованої стратегії моніторингу біорізноманіття по усій країні.

Публікація "Стратегія розвитку моніторингу біологічного різноманіття в Україні" стала головним досягненням проекту. В основі цієї публікації:

- результати робочих зустрічей та національного семінару;
- зібрана інформація про програми моніторингу біорізноманіття;
- визначення ключових осіб та організацій, пов'язаних з моніторингом біорізноманіття;
- список основних пріоритетів моніторингу;
- визначення ключових членів групи, що задіяна у національному моніторингу.

Стратегія була розроблена у співпраці з Міністерством охорони навколишнього природного середовища України.